

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра маркетингу та логістики

«Затверджую»
Завідувач кафедри
маркетингу та логістики

« 23 » 06 2020р.
Лишенко М.О.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВСПП 2.2.3.7 ТОВАРОЗНАВСТВО

Спеціальність: 075 *Маркетинг*
Освітня програма: *Маркетинг*

Факультет: *Економіки і менеджменту*

2020-2021 навчальний рік

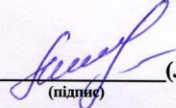
Робоча програма з Товарознавства для студентів за
Спеціальністю 075 Маркетинг

„23”червня, 2020 року, 14 с.

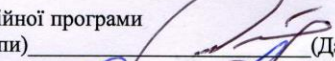
Розробник: кандидат економічних наук, доцент Онопрієнко І.М.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри маркетингу та логістики.
Протокол від „23”червня, 2020 року, №5

Завідувач кафедри

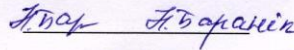

(підпис) (Ліщенко М.О.)
(прізвище та ініціали)

Погоджено:

Гарант освітньо-професійної програми
(керівник проектної групи) (Данько Ю.І.)

Декан факультету (Строченко Н.І.)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

Зареєстровано в електронній базі: дата: 08.07. 2020 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступень	Характеристика навчальної дисципліни
		Заочна форма навчання
Кількість кредитів 4	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	Вибіркова
	Спеціальність: 075 «Маркетинг»	
Модулів - 2	Освітній ступінь: бакалавр	Рік підготовки
		2020-2021-й
		Курс
		4
Змістових модулів: 2		Семестр
		7
Індивідуальне завдання:		Лекції
		8 год
Загальна кількість годин: 120		Практичні, семінарські
		6 год
	Лабораторні	
	-	
	Самостійна робота	
	106	
	Індивідуальні завдання	
	-	
	Вид контролю: <i>залік</i>	

Примітка:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить (%):

для заочної форми навчання: 11,1/88,3 (12/106)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування у студентів знань о споживчих властивостях товарів, які вивчають їхню споживчу цінність, якість і конкурентоспроможність.

Завдання: визначення основних властивостей, які становлять споживчу цінність товарів; забезпечення засвоєння студентами основних теоретичних питань товарознавства; підвищення рівня компетентності майбутніх економістів за допомогою набуття ними спеціальної підготовки в галузі виробництва товарів

як одного з основних стратегічних маркетингових напрямів діяльності підприємства; «озброєння» ефективними інструментами складання асортименту товарів; формування необхідних знань та вмінь підготовки інформаційних матеріалів; ознайомлення з процесом складання асортименту товарів; засвоєння сучасних особливостей в діяльності підприємств з випуску продукції; створення умов для активної пізнавальної та науково-дослідної роботи студентів з товарознавства.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: основи теоретичних питань з формування асортиментної політики підприємств; характеристики груп товарів; процеси виробництва промислових товарів; основні напрями, досягнення і перспективи науково-технічного прогресу у сфері виробництва і використанні територіальних ресурсів; сучасні проблеми у процесі управління виробництвом товарів та формуванні асортиментом.

вміти: визначати основні властивості товарів; класифікувати групи товарів та читати коди товарів; складати оптимальний асортимент товарів; визначати сфери використання товарів і їх взаємозамінності; використовувати умови та правила упаковки, маркування, зберігання та транспортування продукції; користуватися інформаційним забезпеченням товароруку від виробника до споживача при маркетингових дослідженнях ринку та ін.

3. Програма навчальної дисципліни *Затверджена вченою радою СНАУ 1 липня 2014р.*

Модуль 1.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Значення товарознавства. Сутність, принципи і функції

Тема 1. Теоретичні засади товарознавства

Предмет, цілі та завдання товарознавства. Об'єкти та суб'єкти товарознавчої діяльності. Основні категорії товарознавства. Місце товарознавства в системі наукових знань, зв'язок товарознавства з іншими науками. Основні розділи та зміст товарознавства споживчих товарів. Принципи товарознавства. Завдання сучасного товарознавства.

Тема 2. Методи товарознавства

Методи товарознавчих досліджень. Категорія "потреби". Споживчі блага як засоби задоволення потреб споживача. Поняття "корисності", виміри корисності. Матеріальна форма товарів. Споживчі та інвестиційні товари. Виробничі потреби, індивідуальні або особисті потреби. Характеристика потреб. Класифікація потреб. Класифікація методів. Теоретичні методи. Емпіричні методи. Практичні методи. Класифікація як метод товарознавства. Кодування товарів. Класифікатори.

Тема 3. Асортимент товарів

Категорія "асортимент". Основні поняття про асортимент. Властивості та показники асортименту товарів. Соціально-економічне значення товарного асортименту. Оптимальний асортимент товарів. Групи, підгрупи, види, різновиди асортименту споживчих товарів. Промисловий та торговий асортимент.

Класифікація асортименту товарів. Класифікаційні ознаки асортименту. Види асортименту. Показники асортименту.

Асортиментна концепція й принципи формування сучасного асортименту товарів. Фактори формування асортименту товарів. Основні напрямки формування асортименту.

Тема 4. Naturalні властивості товарів

Класифікація та характеристика натуральних властивостей товарів. Групи та комплекси споживчих властивостей. Naturalні властивості матеріалів і виробів – основа споживчих властивостей товарів. Споживчі властивості призначення. Загальні та специфічні фізичні властивості. Класифікація хімічних властивостей.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Оцінка якості товарів.

Тема 5. Споживчі властивості товару та їх номенклатура

Споживчі властивості товару. Загальна характеристика споживчих властивостей товарів. Властивість соціального призначення товару. Функціональні властивості товарів. Експлуатаційні властивості товарів. Характеристика надійності товарів, що розраховані на тривалий термін використання. Фактори, від яких залежить надійність виробів. Показники надійності товарів. Ергономічні властивості товарів. Значення психологічних показників при визначенні відповідності продукції психологічним особливостям споживача. Естетичні властивості товарів. Екологічні показники товарів та їх відповідність стану навколишнього природного середовища. Властивості безпеки споживання товарів.

Тема 6. Якість товарів

Категорія "якість". Зв'язок якості продукції зі споживчою корисністю. Технічний рівень виробів. Суспільна сутність категорії "якість". Методи оцінки якості. Значення підвищення якості продукції. Рівень якості. Абсолютний рівень якості. Відносний рівень якості. Оптимальний рівень якості. Фактори, що визначають якість товарів. Класифікація показників якості. Система загальних показників якості. Категорія "доброякісність". Сорти товарів.

Дефекти товарів. Види дефектів. Бальна та органічна система визначення сорту виробів. Взаємозв'язок якості товару та конкурентоспроможності. Чинники забезпечення конкурентоспроможності продукції. Методи оцінки конкурентоспроможності товару. Еталонні товари.

Тема 7. Фактори збереження якості товарів

Зміна якості товарів під час зберігання. Процеси, що відбуваються в товарах при зберіганні: фізичні, фізико-хімічні, біохімічні, мікробіологічні. Фактори, що сприяють збереженню якості товарів.

Показники збереженості товарів: вихід стандартної продукції, розмір втрат, терміни зберігання. Гарантійний термін зберігання товарів. Терміни придатності та експлуатації товарів. Класифікація товарів за термінами придатності. Умови зберігання товарів. Фактори, що викликають зміни якості товарів. Товарні втрати. Методи зберігання товарів. Тара та пакувальні матеріали.

Тема 8. Засоби товарної інформації та маркування

Види і форми товарної інформації. Вимоги до товарної інформації. Засоби товарної інформації. Інформація про товар. Основні функції інформації про споживчі властивості товарів, додаткові функції – економічна, соціальна, морально-виховна. Рівні інформаційних комунікацій. Засоби товарної інформації.

Форми товарної інформації. Види інформації про товар. Вимоги до інформації про товар. Маркування товарів. Загальні та специфічні вимоги до маркування товарів. Виробниче та торговельне маркування. Інформаційні знаки.

Тема 9. Система класифікації й кодування товарів

Системи класифікації товарів. Загальнодержавна класифікація. Торгова класифікація. Учбова класифікація. Методи класифікації товарів. Ієрархічний метод класифікації. Правила класифікації об'єктів ієрархічного методу. Фасетний метод класифікації. Особливості класифікації продовольчих товарів. Особливості класифікації непродовольчих товарів. Артикули і преїскурантні номери товарів.

Сутність та цілі кодування товарів. Правила і методи кодування товарів. Код, структура коду. Класифікатор товарів. Систематичний товарний словник. Алфавітний товарний словник. Номенклатура товарів народного споживання. Штрихове кодування товарів у ринкових умовах. Структура штрихових кодів. Основні класифікаційні ознаки товарів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Заочна форма				
	Усього	у тому числі			
Л		П	Інд	С.р	
Модуль 1. Значення товарознавства. Сутність, принципи і функції					
Змістовий модуль 1. Значення товарознавства. Сутність, принципи і функції.					
Тема 1. Теоретичні засади товарознавства	12	2			10
Тема 2. Методи товарознавства	10				10
Тема 3. Асортимент товарів	24	2	2		20
Тема 4. Натуральні властивості товарів	10				10
Разом за змістовим модулем 1	56	4	2		50
Модуль 2. Оцінка якості товарів.					
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Оцінка якості товарів.					
Тема 5. Споживчі властивості товару та їх номенклатура	10				10
Тема 6. Якість товарів	14	2	2		10
Тема 7. Фактори збереження якості товарів	12	2			10
Тема 8. Засоби товарної інформації та маркування	10				10
Тема 9. Система класифікації й кодування товарів	18		2		16
Разом за змістовим модулем 2	64	4	4		56
Усього годин:	120	8	6	-	106

5. Теми та плани лекційних занять

№ з/п	Назва теми та план	Кількість годин
-------	--------------------	-----------------

1	Тема 1. Теоретичні засади товарознавства 1. Предмет, цілі та завдання товарознавства. 2. Об'єкти та суб'єкти товарознавчої діяльності. 3. Основні категорії товарознавства.	2
3	Тема 3. Асортимент товарів 1. Категорія "асортимент". 2. Основні поняття про асортимент. 3. Властивості та показники асортименту товарів. 4. Соціально-економічне значення товарного асортименту. 5. Оптимальний асортимент товарів.	2
4	Тема 4. Натуральні властивості товарів 1. Класифікація та характеристика натуральних властивостей товарів. 2. Групи та комплекси споживчих властивостей. 3. Натуральні властивості матеріалів і виробів – основа споживчих властивостей товарів. 4. Споживчі властивості призначення. 5. Загальні та специфічні фізичні властивості. 6. Класифікація хімічних властивостей.	-
5	Тема 5. Споживчі властивості товару та їх номенклатура 1. Споживчі властивості товару. 2. Загальна характеристика споживчих властивостей товарів. 3. Властивість соціального призначення товару. 4. Функціональні властивості товарів. 5. Експлуатаційні властивості товарів. 6. Характеристика надійності товарів, що розраховані на тривалий термін використання. 7. Фактори, від яких залежить надійність виробів. 8. Показники надійності товарів. 9. Ергономічні властивості товарів. 10. Значення психологічних показників при визначенні відповідності продукції психологічним особливостям споживача. 11. Естетичні властивості товарів. 12. Екологічні показники товарів та їх відповідність стану навколишнього природного середовища. 13. Властивості безпеки споживання товарів.	-
6	Тема 6. Якість товарів 1. Категорія "якість". 2. Зв'язок якості продукції зі споживчою корисністю. 3. Технічний рівень виробів. 4. Суспільна сутність категорії "якість". 5. Методи оцінки якості. 6. Значення підвищення якості продукції. 7. Рівень якості. Абсолютний рівень якості. Відносний	2

	рівень якості. Оптимальний рівень якості.	
7	<p>Тема 7. Фактори збереження якості товарів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зміна якості товарів під час зберігання. 2. Процеси, що відбуваються в товарах при зберіганні. 3. Фактори, що сприяють збереженню якості товарів. 4. Показники збереженості товарів. 5. Гарантійний термін зберігання товарів. 6. Терміни придатності та експлуатації товарів. 7. Класифікація товарів за термінами придатності. 8. Умови зберігання товарів. 9. Фактори, що викликають зміни якості товарів. 10. Товарні втрати. 11. Методи зберігання товарів. 12. Тара та пакувальні матеріали. 	2
8	<p>Тема 8. Засоби товарної інформації та маркування</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Види і форми товарної інформації. 2. Вимоги до товарної інформації. 3. Засоби товарної інформації. 4. Інформація про товар. Основні функції інформації про споживчі властивості товарів, додаткові функції – економічна, соціальна, морально-виховна. 5. Рівні інформаційних комунікацій. 6. Засоби товарної інформації. 7. Форми товарної інформації. Види інформації про товар. 8. Вимоги до інформації про товар. 9. Маркування товарів. Загальні та специфічні вимоги до маркування товарів. Виробниче та торговельне маркування. 10. Інформаційні знаки. 	-
9	<p>Тема 9. Система класифікації й кодування товарів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Системи класифікації товарів. Загальнодержавна класифікація. Торгова класифікація. Учбова класифікація. 2. Методи класифікації товарів. Ієрархічний метод класифікації. Правила класифікації об'єктів ієрархічного методу. Фасетний метод класифікації. 3. Особливості класифікації продовольчих товарів. 4. Особливості класифікації непродовольчих товарів. 5. Артикули і преїскурантні номери товарів. 6. Сутність та цілі кодування товарів. Правила і методи кодування товарів. 7. Код, структура коду. 8. Класифікатор товарів. Систематичний товарний словник. 9. Алфавітний товарний словник. Номенклатура 	-

	товарів народного споживання. 10.Штрихове кодування товарів у ринкових умовах. Структура штрихових кодів. Основні класифікаційні ознаки товарів.	
	Разом	8

6.Теми практичних занять.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вивчення категорій, видів та будови стандартів. Ознайомлення із змістом сертифікатів на продукцію	2
2	Вивчення способів інформації про товари та їх впливу на попит	2
3	Вивчення системи класифікації і кодування товарів	2
	Разом	6

7.Самостійна робота

№ з/п	Назва теми та перелік питань	Кількість годин
1	Тема 1. Теоретичні засади товарознавства 1. Місце товарознавства в системі наукових знань, зв'язок товарознавства з іншими науками. 2. Основні розділи та зміст товарознавства споживчих товарів. 3. Принципи товарознавства. 4. Завдання сучасного товарознавства.	10
2	Тема 2. Методи товарознавства 1. Методи товарознавчих досліджень. 2. Категорія "потреби". 3. Споживчі блага як засоби задоволення потреб споживача. 4. Поняття "корисності", виміри корисності. 5. Матеріальна форма товарів. 6. Споживчі та інвестиційні товари. 7. Виробничі потреби, індивідуальні або особисті потреби. 8. Характеристика потреб. 9. Класифікація потреб. 10.Класифікація методів. 11.Класифікація як метод товарознавства. 12.Кодування товарів. 13.Класифікатори.	10
3	Тема 3. Асортимент товарів 1. Групи, підгрупи, види, різновиди асортименту споживчих товарів. 2. Промисловий та торговий асортимент. 3. Класифікація асортименту товарів. 4. Класифікаційні ознаки асортименту. 5. Види асортименту. Показники асортименту.	20

	<ul style="list-style-type: none"> 6. Асортиментна концепція й принципи формування сучасного асортименту товарів. 7. Фактори формування асортименту товарів. 8. Основні напрямки формування асортименту. 	
4	<p>Тема 4. Натуральні властивості товарів</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Класифікація та характеристика натуральних властивостей товарів. 2. Групи та комплекси споживчих властивостей. 3. Натуральні властивості матеріалів і виробів – основа споживчих властивостей товарів. 4. Споживчі властивості призначення. 5. Загальні та специфічні фізичні властивості. 6. Класифікація хімічних властивостей. 	10
5	<p>Тема 5. Споживчі властивості товару та їх номенклатура</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Споживчі властивості товару. 2. Загальна характеристика споживчих властивостей товарів. 3. Властивість соціального призначення товару. 4. Функціональні властивості товарів. 5. Експлуатаційні властивості товарів. 6. Характеристика надійності товарів, що розраховані на тривалий термін використання. 7. Фактори, від яких залежить надійність виробів. 8. Показники надійності товарів. 9. Ергономічні властивості товарів. 10. Значення психологічних показників при визначенні відповідності продукції психологічним особливостям споживача. 11. Естетичні властивості товарів. 12. Екологічні показники товарів та їх відповідність стану навколишнього природного середовища. 13. Властивості безпеки споживання товарів. 	10
6	<p>Тема 6. Якість товарів</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Фактори, що визначають якість товарів. 2. Класифікація показників якості. 3. Система загальних показників якості. 4. Категорія "доброякісність". Сорти товарів. 5. Дефекти товарів. Види дефектів. 6. Бальна та органічна система визначення сорту виробів. 7. Взаємозв'язок якості товару та конкурентоспроможності. 8. Чинники забезпечення конкурентоспроможності продукції. 9. Методи оцінки конкурентоспроможності товару. 10. Еталонні товари. 	10
7	<p>Тема 7. Фактори збереження якості товарів</p>	10

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Зміна якості товарів під час зберігання. 2. Процеси, що відбуваються в товарах при зберіганні. 3. Фактори, що сприяють збереженню якості товарів. 4. Показники збереженості товарів. 5. Гарантійний термін зберігання товарів. 6. Терміни придатності та експлуатації товарів. 7. Класифікація товарів за термінами придатності. 8. Умови зберігання товарів. 9. Фактори, що викликають зміни якості товарів. 10. Товарні втрати. 11. Методи зберігання товарів. 12. Тара та пакувальні матеріали. 	
8	<p>Тема 8. Засоби товарної інформації та маркування</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Види і форми товарної інформації. 2. Вимоги до товарної інформації. 3. Засоби товарної інформації. 4. Інформація про товар. Основні функції інформації про споживчі властивості товарів, додаткові функції – економічна, соціальна, морально-виховна. 5. Рівні інформаційних комунікацій. 6. Засоби товарної інформації. 7. Форми товарної інформації. Види інформації про товар. 8. Вимоги до інформації про товар. 9. Маркування товарів. Загальні та специфічні вимоги до маркування товарів. Виробниче та торговельне маркування. 10. Інформаційні знаки. 	10
9	<p>Тема 9. Система класифікації й кодування товарів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Системи класифікації товарів. Загальнодержавна класифікація. Торгова класифікація. Учбова класифікація. 2. Методи класифікації товарів. Ієрархічний метод класифікації. Правила класифікації об'єктів ієрархічного методу. Фасетний метод класифікації. 3. Особливості класифікації продовольчих товарів. 4. Особливості класифікації непродовольчих товарів. 5. Артикули і преїскурантні номери товарів. 6. Сутність та цілі кодування товарів. Правила і методи кодування товарів. 7. Код, структура коду. 8. Класифікатор товарів. Систематичний товарний словник. 9. Алфавітний товарний словник. Номенклатура товарів народного споживання. 10. Штрихове кодування товарів у ринкових умовах. Структура штрихових кодів. Основні класифікаційні ознаки товарів. 	16

Разом	106
--------------	------------

8. Методи навчання

1. Методи навчання за джерелом знань:

1.1. *Словесні*: розповідь, пояснення, бесіда (евристична і репродуктивна), лекція

1.2. *Наочні*: демонстрація, ілюстрація, спостереження.

1.3. *Практичні*: практична робота, вправа

2. Методи навчання за характером логіки пізнання.

2.1. *Аналітичний* (суть: розклад цілого на частини з метою вивчення їх суттєвих ознак).

3. Методи навчання за характером та рівнем самостійної розумової діяльності студентів.

3.1. *Проблемний* (проблемно-інформаційний)

3.2. *Частково-пошуковий (евристичний)*

3.5. *Пояснювально-демонстративний*

4. **Інтерактивні технології навчання**- використання мультимедійних технологій

9. Методи контролю

1. Рейтинговий контроль за 100-бальною шкалою оцінювання ЄКТС

2. Проведення проміжного контролю протягом семестру (проміжна атестація)

3. Полікритеріальна оцінка поточної роботи студентів:

- рівень знань, продемонстрований на практичних та семінарських заняттях;

- виконання аналітично-розрахункових завдань;

- результати тестування;

- письмові завдання при проведенні контрольних робіт;

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота									С Р С	Разом за модулі та СРС	Атес таці я	Сум а
Модуль 1-30				Модуль 2-40					15	85 (70+15)	15	100
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9				
8	8	7	7	6	8	6	10	10				

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	

35-59	FX	незараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс з дисципліни «Товарознавство».

12. Рекомендована література

Базова

1. Кисляк Н.К. Теоретичні основи товарознавства: опорний конспект лекцій. – Київ. Видавничий центр КНТЕУ. 2012. 84 с.
2. Орлова Н.Я. Теоретичні основи товарознавства (розділ "Теоретичні основи товарознавства продовольчих товарів"): опорний конспект лекцій Київ. Видавничий центр КНТЕУ. 2014. 84 с.
3. Теоретичні основи товарознавства. Розділи "Споживчі властивості товарів" – , "Якість товарів". Опорний конспект лекцій з курсу. Київ. Видавничий центр КНТЕУ. 2000. 35 с.
4. Титаренко Л.Д. Теоретичні основи товарознавства: [навчальний посібник]. – Центр навчальної літератури, 2003. – 227 с.
5. Товарознавство і торговельне підприємництво : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / А.А. Мазаракі, Н.В. Притульська, В.А. Осика та ін. ; за ред. А.А. Мазаракі. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. – 652 с.
6. Товарознавство: навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа» денної та заочної форм навчання / О. Коркуна, А. Демічковський, О. Цільник, О. Бордун, О. Піхур. – Львів : ЛДУФК ім. І. Боберського, 2019. – 200 с.

Додаткова

1. Бондарчук М.С. Товарознавство. Непродовольчі товари: меблі: підручник / М.С. Бондарчук, О.В. Шумський. - Л.: Магнолія, 2018. - 424 с.
2. Галик І.С. Товарознавство непродовольчих товарів. Частина II. Товарознавство трикотажних толарів: підр. - К.: НМЦ «Укоопосвіта», 2017. – 296 с.
3. Домарецький В.А. Технологія солоду та пива: підр. - К.: Фірма «Інкос», 2004. - 426 с.
4. Дубініна А.А. Товарознавство злакових товарів: навч. пос. Х.: ХДУХТ, 2004.
5. Козлов В.М. Товарознавство харчових жирів: навч. пос. Х.: ХДУХТ, 2005. - 227 с.
6. Коробкіна З.В. Смакові товари : підручник. Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2003. - 379 с.
7. Кисляк Н.К. Теоретичні основи товарознавства. К.: Вид-во КНТЕУ, 2002.
8. Кушнір М.К. Товарознавство непродовольчих товарів. Частина III. Товарознавство взуттєвих товарів: підр. К.: НМЦ «Укоопосвіта», 2001. – 266 с.
9. Николаева М.А. Товароведение потребительских товаров. Теоретические основы. М.: Норма, 2003. – 278 с.
10. Орлова Н.Я. Фрукти, ягоди, овочі, гриби та продукти їхньої переробки :

підручник. Київ. нац. торг. - екон. ун-т, 2002. - 360 с.

11. Оснач О.Ф. Товарознавство: навч. пос. К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 223 с.
12. Рудзівська Г.В. Молочні та яєчні товари: підр. К.: Книга, 2004. – 392 с.
13. Сирохман І.В. Товарознавство м'яса і м'ясних товарів: підр. К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 384 с.
14. Сирохман І.В. Товарознавство цукру, меду, кондитерських виробів: підр. К.: Центр навчальної літератури, 2008. – 612 с.
15. Титаренко Л.Д. Теоретичні основи товарознавства: навч. пос. К.: Центр Навчальної літератури, 2003. – 227 с.
16. Тищенко Є.В. Харчові жири: підр. 2-е вид., доп. та пеперобл. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2005. – 227 с.
17. Товарознавство молочних товарів: навч. пос. Х.: ХДУХТ, 2004.
18. Товарознавство непродовольчих товарів: підручник: у 2 ч. К.: Освіта, 2004. – Т. 1. – 436 с. – Т. 2. – 532 с.
19. Ясинська Н.С. Основи товарознавства продтоварів. К, 2002. – 131 с.

13.Інформаційні ресурси

1. Нормативні акти України // www.nau.kiev.ua
2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України // www.kmu.gov.ua
3. Офіційний сайт Держспоживстандарту України - www.dssu.gov.ua